Innhold

Forord 11

Del 1 13

1. Tett på – nye kompetansefellesskap i skoler, barnehager og PPT 15
   - Innledning 15
   - Tett på som nasjonal satsing 16
   - Tett på-prosjektet – bakgrunn, oppbygging og utvikling av en arbeidsmodell 18
   - Tidligere forskning på samarbeid mellom PPT og andre i Norge og internasjonalt . . . 21
   - Tett på som forskningscase 23
   - Forskningsspørsmål 23
   - Teoretiske perspektiver – institusjoner, felt og profesjonell praksis for inkludering . . . 24
   - Avslutning – å se Tett på i et større bilde 29

2. Tett på-modellen – samskapt utvikling i to faser 31
   - Innledning 31
   - Tett på som samskaping av en arbeidsmodell 32
   - Felles språk gjennom arbeidsteorier 33
   - Tett på og tynt på – ulike modeller for tilstedeværelse 36
   - Tett på-modellen 40
   - Avslutning 49

3. Forskningsdesignet i Tett på 51
   - Innledning 51
   - Om de tre kommunene i prosjektet 52
   - Registerdata 55
   - Saksbehandlingsdata og spesialundervisning 57
   - Spørreskjemadata 60
   - Kvalitative data – intervjuer og workshoper 64
   - Rolleforståelse og refleksivitet i partnerskapet 68

Del 2 71

4. Tett på elevene – læringsmiljø, undervisningsorganisering og læringsutbytte . . . 73
   - Innledning 73
   - Datagrunnlag 74

Utvikling i elevsammensetning og behov 75
Sosial og psykisk inkludering – utvikling i læringsmiljø 2022–2025..... 78
Fysisk og organisatorisk inkludering: endringer i støtte- og tilretteleggingspraksis 2022–2025 81
Faglig inkludering – ser vi endringer i elevenes resultater?..... 85
Diskusjon og implikasjoner 87
Avslutning..... 90

5. Endringer i omfang og organisering av spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning 91
Innledning 91
Resultater: hovedfunn om spesialundervisning 2018–2025 92
Hvorfor er endringene størst utenfor Tett på?..... 98

6. Inkludering i skolen – et elevperspektiv..... 103
Innledning 103
Inkludering – et bærende prinsipp i norsk skole 103
Datagrunnlag..... 105
Inkludering i skolen fra et elevperspektiv 106
Når inkluderingen svikter – elevers erfaring med utenforskap og sosial rangering.... 109
Elevmedvirkning og skoledemokrati i skolen..... 111
Avslutning..... 114

Del 3 117

7. PPTs rolle og erfaringer i Tett på..... 119
Innledning 119
Teoretisk utgangspunkt 120
Datagrunnlag..... 122
Tilstedeværelse i barnehager og skoler – justering av mandat 122
Profesjonsfellesskap under press – konsekvenser av «nye» oppgaver og økt tilstedeværelse ute i barnehager og skoler 123
Diskusjon 128
Avslutning..... 133

8. Skole- og barnehageansattes perspektiver på tett samarbeid med PP-tjenesten..... 135
Innledning 135
Tilstedeværelse fra PPT i barnehager og skoler 136

Relasjon og kjennskap til hverandre fremmer samarbeid og tidlig innsats 140
Personavhengig kompetanse i PPT 142
Tilgjengelighet, lav terskel og tidlig innsats 143
Tilstedeværelse som en nødvendig, men ikke tilstrekkelig betingelse 146
Ulikt mandat, ulik forståelse 147
Avslutning 149

9. Institusjonell endring i praksis: analyse av saksbehandlingsdata fra PPT 151
Innledning 151
Datagrunnlag 153
Avslutning 159

10. Tett på i et organisasjons- og feltperspektiv 161
Innledning 161
Institusjonelle entreprenører i organisasjons- og feltteori 162
Datagrunnlag 164
Tett på – tre ulike forståelser og organisatoriske oversettelser 164
Tre caser og tre ulike måter å forholde seg til prosjektet på i organisering og praksis ... 174
Konklusjon 176

Del 4 181

11. Tett på – hovedfunn og veien videre 183
Innledning 183
Hovedfunn fra Tett på-prosjektet 184
Tett på-modellen og videre utvikling 190
Læring som institusjonell endring 194
Oppsummering: Hvordan endres og stabiliseres feltet? 198
Tre råd fra PPT til noen som vil sette i gang en Tett på-pilot 199

Litteraturliste 203

Vedlegg A 213

Forfatteromtaler 221